

Iz tovarne so ga nesli — pretekli teden v Rušah nekega predelavca, s katerim delavci niso bili zadovoljni. Tisti, ki so ga nesli, so bili takoj odpušteni. Ostalo delavstvo se je postavilo za svoje tovariše. O celi zadevi se sedaj vrši preiskava.

Peščene plasti so ga zasule. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je zasulo 16letnega delavca Antona Fornerija pri kopanju v kamnolomu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

Vohunili so za drugo državo nekateri precej odlični meščani mesta Novi Sad. Med temi je bil tudi trgovec Dimič, ki je bil še dobavitelj letalskih potrebščin za novosadsko vojaško letališče. Njegova letala so kaj rada — zgorela! Sedaj se je ta škandal, ki se je vsa leta sem vlekel, — končal.

Ali si že slišal, kaj bo v nedeljo, 7. oktobra, v Selnici ob Dravi? Kar pet novih zvonov, ki jih bodo posvetili prevz. knez in škof dr. Andrej Karlin, bodo potegnili ta dan v zvonik. Zvonove je krasno izdelala livarna »Zvonoglas« v Mariboru. Prihodnjo nedeljo bo ves dan sodelovala godba Katoliške Omladine iz Maribora ter domači cerkveni pevski zbor bo nudil cel koncert. In srečolov s krasnimi dobitki, vinska trgatev, šaljiva pošta, občinska ječa. Zares bogat program! Boljšega razvedrila in večjega veselja ne moremo ta dan najti nikjer! Zato vsi prvo oktobersko nedeljo v Selnico!

Radvanjska cesta v Mariboru je zaprta do preklica, ker se popravlja in se dela novi most.

O novi šoli v Slov. Bistrici.

Že nekaj let si prizadeva posebno naše učiteljstvo, da bi se v Slov. Bistrici zidalo za ljudsko deško in dekliško šolo novo šolsko poslopje. Dne 12. julija si je ogledala posebna komisija staro šolsko poslopje, ki se je seveda odločila tudi za novo šolo. In zdaj je krajevni šolski odbor že izdelal program za stavbo novega šolskega poslopja. Ta program je bil razporejen do 6. oktobra na vpogled pri krajevni šolskem odboru in so bile vse vložane občine bistriške župnije pozvane, da si program pregledajo in da lahko vložijo proti programu rekurz ali protest. Občine šolskega okoliša stojijo na stališču, da davkoplačevalci vsled velikanske gospodarske krize nikakor ne morejo prevzeti velikanskih plačil za novo šolsko poslopje in da je nova šola v Slov. Bistrici tudi popolnoma nepotrebna, ker se lahko popravi stara šola, ki bo potem še dolgo služila svojemu namenu. Da obvarujejo občane pred neznosnimi in nepotrebnimi bremenmi, zato so občine vložile proti zidanju nove šole oster priziv na krajevni šolski odbor, katerega tukaj prinašamo, da iz njega davkoplačevalci slovenjebistriškega šolskega okoliša spoznajo nevarnost, ki jim preti ter vsak po svoji moči vpliva na merodajne faktorje, da odstranijo to nevarnost in jih obvarujejo težkih in usodopolnih posledic, ki bi jih imelo zidanje nove šole za naše kmete in obrtnike. Ta rekurz se glasi takole:

Rekurz občin.

»Podpisane občine ugotavljajo predvsem, da niso nasprotnice šole, temveč upoštevajo v polni meri potrebo šol za ljudsko izobraz-

Poročila SLS.

Županska zveza v Mariboru. Dne 3. septembra t. l. smo vsem županstvom mariborske oblasti poslali okroglisto, v kateri so se zgodile nekatere stvarne pomote, ki jih tu popravljamo: 1. Odstavek drugi se mora glasiti: Od sklepov in rešitev komisije za ugotovitev dohodka zemljišč zavisi bodočnost našega kmečkega stanu, ker bo ta komisija odločala o višini novega katasterskega čistega donosa (ne zemljiškega davka) itd. 2. Odstavek 5. se mora glasiti: Po došlih vesteh bi znašal količnik za Slovenijo okoli 23, ne 120, to se pravi, dosedanja enkratni čist donos bi se pomnožil s 23 in produkt bi tvoril podlago za odmero nove zemljarine. 3. Odstavek 6. se mora glasiti: Ta količnik je pa odločno previsok. Našim razmeram odgovarja količnik v višini 10—20 (ne 80—100). 4. Odstavek 3. na str. 3 se mora glasiti: Osebito je potrebno, da se vlagajo pritožbe tedaj, če bi količnik bistveno presegal število 10—20, v katerem slučaju bi bil zemljiški davek višji od dosedanjega.

V Vitanju je bilo v nedeljo, dne 30. septembra, zborovanje župnikov in pristašev SLS. Udeležba je bila jako številna. Narodni poslanec dr. Josip Hohnjec je poročal o političnem položaju v državi ter o namenih in ciljih sedanje vlade. Njegova izvajanja so zborovalci sprejeli z velikim odobravanjem ter izrekli popolno zaupanje Jugoslov. klubu in predsedniku vlade g. dr. Korošcu.

bo ter hočejo dati šoli, kar ji gre. Na drugi strani pa pribijejo, da je treba, kakor povsod, tako tudi pri izdatkih za šole štediti, da se je treba omejiti tudi tukaj le na stroške za to, kar je nujno potrebno in kar se ne da odložiti na boljše čase in na boljše gnotne razmere davkoplačevalcev, kakor pa so današnje. Danes tlači vse sloje, najsi bodo kmetje, obrtniki, trgovci ali industrialci, splošna gospodarska kriza, kakor je še nismo imeli. Gospodarski krogi s strahom razmišljajo na mnogih enketah, kako odpraviti to krizo, in ni se jim še posrečilo najti medicine za povzdigo gospodarstva. Nikjer ni videti konca te krize, temveč položaj postaja vedno hujši po celi državi. In tako je tudi pri nas. V bistriškem šolskem okolišu smo povečini kmetje, ki ne zmoredno denarja niti za najpotrebnejše izdatke. Ko je treba plačati davke, ga ne spravimo skupaj, obleke si ne moremo kupiti, gospodarsko orodje je polomljeno in ne moremo si ga dosti popraviti — kratko: stiska je grozna in splošna. Nedeljo za nedeljo poje bobnen po mestnih ulicah in cestah, kjer se javno naznanja, da se bo prisilno in sodnijsko prodalo na dražbi enemu živina, drugemu poljski pridelki, tretjemu posestvo i. t. d. In v tem obupnem položaju, ko že bobnen na vse strani razglašajo naš gospodarski propad, se nas naj obremenijo še z milijonskimi dolgi za novo šolo! In to breme naj nosimo 25 do 30 let? Ali so merodajni faktorji že izračunili in prevdarili, kaj se pravi davkoplačevalcu, ki je že preobremenjen, da komaj drži, naložiti še tako grozno in dolgotrajno breme? Ali nas res hočete tirati v obup?

Pri komisijskem ogledu dne 12. julija t. l. je eden izmed članov komisije skušal potolažiti obupane župane, ki so bili navzoči, s

Shod poslanca Žebota pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Poslanci SLS prihajajo med ljudstvo tudi tedaj, ko ni volitev. To nas zelo veseli. Ko je v nedeljo, dne 30. m. m., prišel k nam naš poslanec Žebot in nam je v svojem poljudnem govoru povedal toliko važnih novic, smo bili res veseli. Pri nas je vse ljudstvo brez razlike z našo stranko in to smo tudi povedali na shodu. Voditelja dr. Korošca smo še posebej počastili in vsem njegovim poslancem izrekli neomajano zaupanje. Naši poslanci gredo nam Jakobčanom povsod na roko. Dosegli smo preložitve znanega strmega klanca pri Rajzmanu, dobili smo dobrega nadučitelja, izposlovalo se je oprostitev orožnih vaj za naše kmete in viničarje. Želimo si še samo cestno zvezo preko Poličke vasi v St. Ilj.

Dobro obiskan shod SLS pri Sv. Primožu na Pohorju se je vršil preteklo nedeljo, dne 30. septembra po službi božji. Poročala sta gospoda oblastni odbornik Kugovnik in oblastni poslanec Ovčar.

Shod SLS pri Sv. Venčeslu nad Sl. Bistrico se vrši v nedeljo, dne 7. t. m., po cerkvenem opraviilu. Govorijo narodni in oblastni poslanci.

Odpis davkov po suši prizadetim! Kakor doznamo, se županstva po suši prizadetih občin obračajo za odpis davkov po suši prizadetim posestnikom na vse mogoče naslove. Za to merodajna oblastva so v prvi vrsti davčna okrajna oblastva, ki poslujejo na sedežih okrajnih glavarstev kot samostojna oblastva.

tem, da jim je obljubil državno podporo, če se odločijo za novo stavbo. Mislimo, da je bil dotični gospod v svojem srcu mnogo bolj kot mi prepričan, da nas taka podpora ne bo rešila, saj mu je moralo biti znano, kako »izdatne« so državne podpore za šolske zgradbe, ko se je dalo za letošnje leto za celo mariborsko oblast, ki ima nad 500 osnovnih šol, celih 100.000, reci: enstotisoč dinarjev podpore!

Š podpora torej nič ni! Vse stroške bomo morali plačati mi davkoplačevalci! In kakšni bodo ti tisočaki?

Koliko bi šola stala?

Ako se izvrši celi stavbni program, nas bo stalo to najmanj 4 milijone dinarjev! To pa ni malenkost. Ako si izposodimo 4 milijone dinarjev po 8 odstotkov tako, da jih vrnemo v 25 letih, potem moramo plačati skozi 25 let vsako leto na obrestih in kapitalu ogromni znesek 368.000 Din, ali z drugimi besedami: plačevali bomo skozi 25 let vsako leto od vseh direktnih davkov 1150% doklad samo za šolo. Kdor ima n. pr. letos 50 Din čistega direktnega državnega davka, bo plačeval skozi 25 let vsako leto nič več in nič manj kakor 575 dinarjev samo Na vsako osebo bistriške župnije, tudi na vsakega hlapca in deklo in na vsakega novorojenčka, ko zagleda luč sveta, pride torej letno 100 Din tega plačila. Gospodje, ki pritiskate na stavbo nove šole, ali Vam je bilo do zdaj jasno, kako breme hočete naložiti davkoplačevalcem?

Seveda govori se, da bi se zaenkrat izvršila le polovica programa, kar bi stalo samo 2 milijona dinarjev. Pa tudi tega skozi 25 let ne moremo zdaj zdržati in nositi, ker tudi 575% za šolo poleg drugih ogromnih izdatkov ne moremo plačati, ne da bi gospodarsko propadli.

NAŠA DRUŠTVA

Orliškim krožkom! Za udeležence telovadnega tečaja v Ljubljani in za letni občni zbor Slovenske Orliške Zveze je dovoljena polovična vožnja za čas od 7. do 15. oktobra. Vsaka udeleženka kupi na vstopni postaji vozno karto z mokrim žigom do Ljubljane. Vozne karte v Ljubljani ne sme oddati, ker velja tudi za vožnjo nazaj. Štajerski krožki naj pošljejo svoje vaditeljice v telovadni tečaj v Ljubljano, ker bo letos telovadni tečaj samo v Ljubljani. Prijave za tečaj pošljite takoj! — Slovenska Orliška Zveza.

Krčevina pri Mariboru. Kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 7. oktobra, vinskotrgatev v Lovskem domu v Krčevini z godbo, petjem in podrobno. Začetek ob 3. uri popoldne, godba Katoliške Omladine iz Maribora. Vstopnina 2 Din. Za dobro okrepčilo je vse preskrbljeno. Za obilno udeležbo vabi — odbor.

Hoče. V nedeljo, dne 7. oktobra, priredijo tukajšnje kmetijske gospodarske organizacije (čebelarstva, sadjarska in vrtnarska ter kmetijska podružnica) skupno prireditev v gostilni Goršič v Spodnjih Hočah: razstava medu, sadja, grozdja itd., govori, deklamacije, petje in godba, srečolov, licitacija, prodaja medu, sadja itd. Začetek ob treh popoldne, vstopnina 2 Din. Kdor hoče videti in okusiti sladke pridelke neutrudnih čebelic, naših vinogradov in sadonosnikov, obenem pa še uživati petje in godbo, naj pride! Bodi to kmetijski dan, dan za napredek vnetih gospodarjev in njihovih družin! K obilni udeležbi vabi — odbor.

Da si torej davkoplačevalci v tej splošni krizi ohranijo svoj obstanek in ne propadejo vsled velikanskih davkov, zato podpisane občine najodločneje protestirajo proti razpoloženemu gradbenemu programu osnovne šole ter zahtevajo, da se ta program za zdaj opusti in sicer za to, ker je zidava nove šole še nepotrebna in se lahko z razmeroma malimi stroški še adaptira in uredi staro poslopje, da bo služilo svojemu namenu.

1. Pred vsem je nepotrebno razširjenje osnovne šole na šest razredov, posebno odkar obstoji v Bistrici meščanska šola, v katero zahaja veliko otrok, ki bi drugače obiskovali peti in šesti razred osnovne šole. Dokaz temu je dejstvo, da n. pr. peti razred deške kakor dekliške šole navadno nima dosti nad 20 otrok vpisanih, od katerih pa je še potem mnogo oproščenih. Znano je tudi, da ima šesti razred na dekliški šoli komaj 15 otrok, ali še tega ne. Znano je tudi, da so n. pr. učitelji sami potegnili za pouk dva razreda skupaj v eno sobo, ker se ni izplačalo za malo število 6 ali 7 učencev imeti pouka. Zahtevamo, da višja oblast to vestno preišče in da potem, če se to izkaže kot resnica, tudi odpravi take le na papirju obstoječe, v resnici pa prazne razrede, da ne bodo občine in država po nepotrebnem nosile stroškov za prazne razrede. Potem tudi občinam morebiti ne bo potrebno oskrbeti prostore za take nepotrebne razrede.

Stara šola se naj popravi!

2. Stara sedaj dekliška šola, na kateri se tako grozno pohujšujejo nekateri, še tudi ni popolnoma za nič. Gradbeni izvedenec pri komisijonelnem ogledu dne 12. jul. 1928 jo je klasificiral za »srednje dobro«, dasi je pri komisiji prevladala tendenca za novo

Sv. Lenart v Slov. gor. Vinska trgatev društva »Zarja« se vrši v nedeljo, dne 7. t. m. ob treh popoldne v dvorani Narodnega doma. Pridite!

Remšnik. Bralno društvo na Remšniku ima v nedeljo, dne 7. oktobra, svoj letošnji občni zbor in prireditev dveh gledaliških iger. Sosedje in domačini uljudno vabljeni. Začetek popoldne ob dveh. Pridite!

Polzela. Tukajšnje Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 7. oktobra, v prostoru g. Cizeja na Polzeli vinsko trgatev. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig. Bliža se nam zima, vsak si bo rad prikrajšal dolge večere z lepo knjigo, zato vabimo k obilni udeležbi. Začetek ob štirih popoldne. — Odbor.

Sv. Marjeta ob Pesnici. V nedeljo smo slišali razglas, da se prihodnjo nedeljo, dne 7. oktobra, vrši v gostilni ob treh popoldne v gostilni g. Krambergerja trgovska veselica. Ker nas je Bog obdaroval letos z zares lepo sadno letino in upamo tudi na zboljšanje vremena za čim boljše vinsko letino, se bomo te trgovske veselice v velikem številu udeležili, kajti čisti dobiček je namenjen za revne učence. Torej na svidenje prihodnjo nedeljo!

Sv. Anton v Slov. gor. V nedeljo, dne 14. oktobra, se bo slovesno blagoslovil in otvoril novozgrajeni Društveni dom pri Sv. Antonu v Slov. gor. Prireditev je združena z zletom Orlovske in Orliške srenje Sv. Benedikt in sosednjih odsekov. Celodnevno sodeluje godba Katoliške Omladine iz Maribora. Bog živi!

Gornji Grad. V nedeljo, dne 3. septembra, se je vršil veliki dekliški tabor pri nas. Udeležba je bila res nad vse velika, kakor se ni pričakovalo. Zastopana so bila vsa katoliška prosvetna društva iz gornje Savinjske in Zadrčke doline. Naša res vrla dekleta so razdelila med udeležence okoli 1500 vstopnic. Zato smo lahko zelo ponosne, kajti pri nas še ni bila do dandanes nobena prireditev tako v obilnem številu obiskana,

kot naš tabor. Vsled tega je tudi naša dolžnost, da že na tem mestu izrekamo najpristrčnejšo zahvalo vsem, ki so vsestransko pripomogli, da se je naš tabor tako sijajno dobro obnesel. Dekleta, vzdramimo se! Le po začrtani poti naprej! Pokažimo, da se zavedamo resnosti časa ter res velike naloge, ki čaka ženo v bodočnosti. Uspeh tabora pa se bo pokazal v bodočnosti. Že letos v zimskem času nameravamo dekleta prirediti gospodinjski tečaj pri nas v Gornjem gradu, nakar pridejo vse druge župnije na vrsto v kratkem času. Naše glavno delo pa bo, da bomo še pred zimo pometle iz cele Gornjesavinjske doline nam nasprotno časopise in spravile »Slovenskega Gospodarja« v vsako hišo! Ni naša hiša, ki nima našega lista!

Listnica uredništva.

Bralnemu društvu. Spuhlja: Je došlo šele v četrtek, torej prepozno. — Orlovska zveza Ljubljana: Objava občnega zbora došla dva dni prepozno. — Veržej, Dekliška zveza: Sporočilo došlo v četrtek, žal prepozno. — P. R., centralno tajništvo viničarjev Ljutomer: Prvi članek smo priobčili, podrobnejše o viničarskem redu žal zaradi pomanjkanja prostora ne moremo razpravljati. Viničarski red je izšel, zdaj ga naj sami prestudirajo in organizacije ga naj razlagajo! — »Skala«, St. Peter pri Mariboru: Želimo društvu najlepšega uspeha, toda zapisnika občnega zbora žal ne moremo objaviti, imamo generalno prepoved! — St. Lenart v Slov. gor., »Zarja«: Vaš dopis je bil pomanjkljiv, ni torej naša krivda! — H. M., Polenšak: Novi urednik pač ne pozna, kdo je za tremi pikami skrit. Pa se sedaj pozna. Bog Vas živi! — V. P., Beograd: Članek ob priliki uporabimo. Se priporočamo za kaj kratkega o zemljiškem davku in novem katastrskem donosu. —

poslopje. Ta šola se naj temeljito popravi, pe še bo dolgo služila svojemu namenu.

3. Če zdravniški referent v šoli ne najde za dosti ventilacije, se ista lahko napravi posebno zdaj, ko imamo elektriko in se morejo inštalirati električni ventilatorji.

4. Tudi stranišča se morejo popraviti, da ne bo higijeničnih pomislekov. To se je že pri mnogih starih stavbah z velikim uspehom napravilo in ni bilo radi tega treba zidati novih poslopij.

5. G. sanitetni referent je dal na zapisnik brez vsakega dokaza tudi trditev, da se je leta 1927 širila nalezljiva bolezen škrlatinka »vsled neodgovarjajočega razporeda prostorov«. Kolikor je znano, so se lani ugotovili 3 slučaji te bolezni na bistriški šoli. Le čudno je samo to, da je lani neodgovarjajoč razpored prostorov širil škrlatinko, da pa celih 60 do 70 let, odkar je v dotičnem poslopiju že nameščena šola, te nalezljive bolezni ni bilo, četudi je bil razpored prostorov vsa prejšnja leta ravno tak, kakor je bil lani in je letos. V Mariboru, kjer imajo moderna poslopja za osnovne, meščanske in srednje šole, vključno temu izbruhnejo skoro vsako leto nalezljive bolezni. Ali je tudi v Mariboru razpored prostorov kriv?

6. Da stoji šola ob prometni cesti, še tudi ni vzrok, da se jo prestavi drugam. Prvič cesta iz Tinja v mesto ni bogve kako prometna. Drugič pa omenimo, da imajo drugi kraji šole ob bolj prometnih cestah kakor Slov. Bistrica in jih vendar še niso prestavili drugam, temveč so jih ob takih cestah v novejšem času postavili. V Mariboru leži III. deška osnovna šola ob Ruški cesti, o koji se res lahko reče, da ima velik promet, posebno kar vozi tam vsake četrte ure avtobus. Istotako leži v Mariboru ob prometni cesti gimnazija, obe učiteljski, realka, II.

dekliška meščanska šola, I. in II. deška osnovna šola. Te šole v Mariboru ležijo ob cestah, ki imajo pač drugačen promet, kakor ga ima cesta, ob kateri leži osnovna šola v Slov. Bistrici.

7. V slučaju, da bi bilo vendarle treba novih prostorov za šolske sobe, se pa naj na šolskem vrtu poleg osnovne šole postavijo še potrebni prostori. Kajti sedaj nikakor niso več moderne šolske kasarne, kjer so vsi razredi pod eno streho, ampak se daje prednost paviljonom okoli centralne stavbe, v katerih se nastanijo posamezni razredi ali oddelki.

To so torej razlogi, s katerimi utemeljujemo svoj priziv, in prosimo, da se ti razlogi uvažujejo ter se zidava novega šolskega poslopja opusti in se mesto tega naj popravi prostori v dosedanjih šolskih poslopijih.

Občine so torej storile svojo dolžnost, da branijo občane. Svojo dolžnost morajo pa storiti tudi še od občin izvoljeni člani krajevnega šolskega odbora. Ti naj se v seji krajevnega šolskega odbora ne ustrašijo tistih, ki so za novo šolo, ampak naj z vso odločnostjo zastopajo koristi svojih volilcev, ki so jih poslali v krajevni šolski odbor, ter naj z vso ostroostjo protestirajo proti novi šolski stavbi. Ako s svojim protestom pomagajo preprečiti novo šolo, bodo prihranili davkoplačevalcem najmanj 4 milijone dinarjev ali 16 milijonov kron, in to nikakor niso mačkinje solze. Stojte torej na — straži!

Pevski zbori! Ali že imate Pevčevo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopč po Din 10.—